

Jelentés „a megfelelő, fenntartható és biztonságos európai nyugdíjrendszerek felé” címet viselő zöld könyvről folytatott konzultációról

A Bizottság előterjesztése

1. A zöld könyv kapcsán megindult konzultáció és vita eredményei

Közel 1700 válasz érkezett a konzultáció során, ezek közül 350 a tagállamok kormányaitól, nemzeti parlamentektől, szakmai szövetségektől és szakszervezetektől, a civil szférából és a nyugdíjágazat képviselőitől. Az EPSCO Tanács és az Ecofin Tanács örömmel fogadták a zöld könyvet. Az EP, az EGSZB és az RB megjegyzései 2011 februárjában érkeztek be.

A fő érdekelték válaszai a nyugdíj európai szabályozási keretével és általánosságban a nyugdíjjal kapcsolatos jól előterjesztett álláspontok formájában bőséges témát szolgáltatnak, ami segít a megfontolandó számos szakpolitikai alternatíva kialakításában.

Ezenfelül több mint 100 ülést tartottak, amelyek során az érdekelték Andor, Barnier és Rehn biztosokkal vagy szolgálataikkal találkoztak Európa-szerte. A konzultáció kapcsán minden tagállam benyújtotta megjegyzéseit. Nagy a jelentősége annak, hogy a nemzeti megfontolások az összehasonlító európai szemléletből kifolyólag megalapozottabbak lettek.

A **tagállamok** nagy része azt szeretné, ha az erőfeszítéseket inkább a meglévő európai nyugdíjpolitikai szabályozási keret javítására és elmélyítésére, nem pedig a bővítésére összpontosítanák. Ezzel egyidejűleg a legtöbben közülük örömdetesnek tartanak egy megerősített gazdaságpolitikai együttműködést.

Az **Európai Parlamentben** az ECON, IMCO és FEMM bizottságok megjegyzéseiket az illetékes EMPL Bizottsághoz nyújtották be, és az EP által elfogadott végső szöveg megfelelően tükrözte a különböző nézeteket, és széles támogatottságot élvez. A jelentés alátámasztja a Bizottság által a zöld könyvben alkalmazott holisztikus megközelítést, és jól koordinált szakpolitikát követel a megfelelőség, fenntarthatóság és biztonságosság egymásba fonódó problémáinak kezelésére.

A nyugdíjjal kapcsolatos nemzeti történések, mint a görög- és franciaországi jelentős nyugdíjreformok elfogadása természetesen mozgalmas háttérként szolgáltak a zöld könyvvel kapcsolatos megfontolásokhoz. Az egyes közép-európai tagállamokban lezajlott események szintén igazolták annak fontosságát, hogy a szisztematikus nyugdíjreformok kérdését kezelni kell a **Stabilitási és Növekedési Paktum** keretében.

A **szakpolitikai koordináció** kulcsfontosságú területén az államadóssággal kapcsolatos válságból eredő események nagyobb hangsúlyt kaptak, mint a konzultáció. A megerősített gazdaságpolitikai együttműködési csomag és az éves növekedési jelentésben vázolt, a nyugdíjrendszerek korszerűsítéséhez meghozandó intézkedések fontos változást hoznak a nyugdíjak európai szabályozásában, és az Európai Tanács várhatóan további lendületet ad a vitának.

A nyugdíjra vonatkozó szabályozási kerettel és a nyugdíjkorhatárral kapcsolatos válaszok

[1-2. kérdés] A zöld könyvre adott válaszok azt sugalmazzák, hogy a **nyugdíj meglévő európai szabályozási keretének javítása** jótékony hatást gyakorolna az államháztartás fenntarthatóságára. Egyes válaszadók úgy ítélik meg, hogy az uniós szintű fellépés segíthet a nyugdíjmutatókra vonatkozó harmonizált intézkedésekkel, elősegítve a releváns nyugdíjpolitikai kérdések megalapozott és nyílt vitáját, és az uniós szintű kihívásoknak való megfelelést. Sokan hangsúlyozzák, hogy ezeket a kiegészítéseket a meglévő szabályozási keretben kell kidolgozni, amelyet általánosságban megfelelőnek ítélnék. A szociális nyílt koordinációs módszert megfelelő eszköznnek tartják a nyugdíjak megfelelőségének erősítésére irányuló tagállami erőfeszítések támogatásához.

[3-4. kérdés] Széles körben elismerik, hogy szükségessé vált egy magasabb **tényleges nyugdíjkorhatár**. Míg egyes válaszadók szerint erről – a szociális partnerek bevonásával – nemzeti szakpolitika keretében kell dönteni, mások azt javasolják, hogy a nyugdíjkorhatárnak a várható élettartammal párhuzamosan kell változnia, néhányan pedig úgy vélik, hogy figyelembe kell venni a különböző foglalkozásokhoz kötődő, egészségben eltöltött várható élettartamot. Az EP ajánlása szerint prioritássá kell tenni annak biztosítását, hogy a munkavállalók a nyugdíjkorhatárig dolgozzanak. Számos válaszadó hangsúlyozza, hogy a nyugdíjreformokat aktív munkaerő-piaci intézkedésekkel, egész életen át tartó tanulási lehetőségekkel, hatékony társadalombiztosítási és egészségügyi rendszerekkel és a munkakörülmények javításával kell összekötni. Azonosításra kerültek a kapcsolódási pontok az Európa 2020 stratégia számos elemével, többek között a fokozottabb munkaerő-piaci részvétel szükségességével és a nyugdíjpolitikának a szegénységi rátára való kihatásával kapcsolatosan. Az EP azt javasolja, hogy a zöld könyv holisztikus célkitűzései kerüljenek be az Európa 2020 stratégiába.

[14. kérdés] A válaszadók úgy látják, hogy az EU-nak fontos szerepe van a nyugdíjpolitikák **szakpolitikai koordinációjában** azáltal, hogy lehetővé teszi a felügyeletet, a koordinációt és a tagállamok közötti egymástól való tanulást. A nyitott koordinációs módszer, a nyugdíjforum és átfogóbban a Stabilitási és Növekedési Paktum és az Európa 2020 stratégia által biztosított meglévő keretet jórészt hatékonynak ítélték meg. De fontos lenne a meglévő szabályozási keret elmélyítése, például a Gazdaságpolitikai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság közötti szorosabb együttműködés által. Az EP úgy gondolja, hogy hasznos lenne létrehozni az uniós intézmények és az érdekelt felek részvételével működő európai nyugdíjplatformot, az átfedések elkerülése érdekében azonban számolni kell a meglévő „nyugdíjforummal”.

A szabályozással kapcsolatos kérdésekre adott válaszok

[5. kérdés] A legtöbb válaszadó egyetértett a **foglalkoztatói nyugellátásról szóló irányelv** felülvizsgálatával a határokon átnyúló tevékenységekkel kapcsolatos jogi bizonytalanságok tisztázására, és javaslatokat tettek ennek mikéntjére.

[6-7. kérdés] Mindenki támogatja a nyugdíjra vonatkozó szabályozás miatt a mobilitás útjában álló akadályok megszüntetését, de kevésbé volt egyetértés abban, hogy ezt hogyan kellene átültetni a gyakorlatba. A legtöbb válaszadó, aki hozzászólt a 883/2004/EK rendelet alapján működő **szociális biztonsági rendszerek koordinációjának** témájához, úgy vélte,

hogy a koordináció jól működik, és hogy nincs szükség a rendelet módosítására vagy alkalmazási körének kiterjesztésére.

Majdnem mindenki, aki hozzászólt a **kiegészítő nyugdíjak hordozhatóságának** témájához, támogatta az uniós szintű kezdeményezést. A 883/2004 rendeletben meghatározottakhoz hasonló koordinációs megközelítést nem érezték megfelelőnek a kiegészítő nyugdíjrendszerek esetében, és a többség erőteljesen ellenezte a hordozhatóság problémájának újbóli tárgyalását.

A jogosultságok megszerzése és megőrzése terén az elmúlt években alkalmazott megközelítés széleskörű támogatottságot élvez, többek között az EP is támogatja ezt, bár mások még mindig kifejezetten ellenzik. A nyomonkövetési rendszerre vonatkozó elképzelést széles körben támogatták, azzal a fenntartással, hogy – legalábbis kezdetben – a hangsúlyt a nemzeti szintű rendszerekre kell helyezni.

[8. kérdés] **A tőkefedezeti nyugdíjrendszerekre és termékekre** vonatkozólag a munkavállalók, nyugdíjasok és a biztosítótársaságok úgy ítélték meg, hogy a szabályozás és a felügyelet terén a következetesség biztosításához szükség van az uniós szabályozás felülvizsgálatára. A munkaadók és a nyugdíjalapok kevésbé voltak nyitottak további uniós kezdeményezésekre.

[9. kérdés] Azon kérdés tekintetében, hogy hogyan lehet megteremteni **a kockázat, a biztonság és a megfizethetőség közötti egyensúlyt**, a válaszadók úgy vélik, hogy az EU-nak kerülnie kellene a kötelező érvényű szabályozást, és inkább releváns nemzeti szabályozásokat vagy nem kötelező érvényű uniós kódexet (ajánlást) kellene támogatnia.

[10. kérdés] **A nyugdíjalapokra vonatkozó fizetőképességi szabályozásra** leginkább a munkaadók, a nyugdíjalapok és a szolgáltatók reagáltak, a tagok és a kedvezményezettek köréből nagyon kevés volt a hozzászólás. A legtöbb válaszadó támogatta a kockázatalapú felügyeletet, javasolva azt, hogy inkább tartalmi, mint formai kérdésekre kell helyezni a hangsúlyt. A megfelelő megközelítésnek a nyugdíjkötelezettségek jellegére és időtartamára kell koncentrálnia, figyelembe véve a nyugdíjalapok rendelkezésére álló kiegészítő kockázatsökkentő biztonsági mechanizmusokat. Az EP úgy véli, hogy i) a pénzüpiacok csak bizalom esetén működhetnek hatékonyan, minélfogva szilárd prudenciális szabályokat kell megkövetelni a pénzintézetek, köztük a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények vonatkozásában is; és hogy ii) a Szolvencia II. minőségre vonatkozó elemei a nyugellátást szolgáltató intézmények felügyeletének erősítése szempontjából értékes kiindulópontot jelentenek.

[11. kérdés] A válaszadók egyetértettek, hogy szükség van **a foglalkoztatói nyugdíjrendszert fenntartó munkaadók fizetőképtelensége elleni védelemre**, de csak az EP és a válaszadók kisebbsége kíván további uniós szabályozást, mivel ezt – a többség véleménye szerint – nemzeti szinten lehet leginkább biztosítani. Elemezni kell a meglévő uniós szabályozás végrehajtását és a nemzeti intézkedése hatékonyságát, mielőtt gondolhatnánk az uniós szabályozási keret módosítására.

[12. kérdés] **A nyugdíjtermékekre vonatkozó termékismertetési minimumkövetelmények** korszerűsítésére vonatkozóan a válaszadók, ideértve az EP-t is, hangsúlyozták, hogy szükség van világos és összehasonlítható információkra, és a legtöbben úgy gondolták, hogy az uniós fellépés hozzáadott értéket jelenthet.

[13. kérdés] Bár elismerték a megfelelő **alapértelmezett opciók** fontosságát a belépés és a befektetési döntések tekintetében, csak kevés válaszadó véli szükségesnek vagy éppen technikailag megvalósíthatónak a közös, uniós szintű megközelítés kidolgozását.

2. Következő lépések

A **nyugdíjakról szóló fehér könyvet** 2011 harmadik negyedévre tervezzük, a foglalkoztatói nyugellátásról szóló irányelv felülvizsgálatát pedig a negyedik negyedévre. A válaszokra és a zöld könyv holisztikus megközelítésére alapozva a fehér könyv ismertetni fogja az elkövetkezendőkben meghozandó intézkedéseket.

Az **éves növekedési jelentésben** a Bizottság világos útmutatást fogalmazott meg a tagállamoknak a nyugdíjreformok tekintetében: emelni kell a nyugdíjkorhatárt, és össze kell kapcsolni a várható élettartamban bekövetkezett növekedéssel; csökkenteni kell a korai nyugdíjba vonulást, és bővíteni kell az idősebb munkavállalók foglalkoztatására használt ösztönzők körét; ösztönözni kell a magánmegtakarításokat a nyugdíjjövedelmek növelése érdekében; valamint tudatában kell lenni annak, hogy milyen hatással vannak a nyugdíjjal kapcsolatos kiadások az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára és megfelelőségére.

A tagállamokkal fennálló, a **nemzeti reformprogramokra** vonatkozó bilaterális kapcsolatokban a Bizottság – az egyes tagállamokra releváns módon – követni fogja az éves növekedési jelentés útmutatásait, miközben a zöld könyvben javasoltak szerint megfelelő egyensúlyt teremt a három kulcsfontosságú témakör, a megfelelőség, a fenntarthatóság és a biztonságosság között.

Megvitatandó kérdés:

Hogyan támogathatja az EPSCO az európai nyugdíjpolitikai szabályozás elmélyítésére és tökéletesítésére irányuló munkát, valamint az Európa 2020 stratégia erőfeszítéseit, hogy segíthesse a tagállamokat abban, hogy emeljék a tényleges nyugdíjkorhatárt és ennél fogva javítsák nyugdíjrendszereik megfelelőségét és fenntarthatóságát is?